

KERÉK·NÁNDOR

WEYGAND
ÉS·TÁRSA

EGY·ÖREG
MAGYAR·FELJEGYZÉSEI

BUDAPEST·1921

LÉGRÁDY·TESTVÉREK·KIADÁSA

SÜMEGI VÁROSI MÚZEUM
GYŰJTEMÉNYE

Nyilvántartási szám:
S.M. R-2022/73

KERÉK NÁNDOR

WEYGAND ÉS TÁRSA

EGY ÖREG MAGYAR FELJEGYZÉSEI

1063/929.

LÉGRÁDY TESTVÉREK KIADÁSA, BUDAPEST 1921.

XV.

A dolog persze nem ment sem ilyen gyorsan, sem ilyen simán és könnyen, ahogy azt itt elmondtam.

A főnökök nagy, sőt tulnyomó részben maradi szellemben nevelkedett s abban megöregedett vaskalapos, sehogya sem akart a dologba belemenni. Négy hosszú héten át vajudott az ügy, miközben a főnökök egymással és segédekkel tárgyaltak, de végre, hála Weygand és Rothärmel urak erélyes kapacitálásának és a segédek szívós, most először megnyilatkozott karszellemeinek, kénytelenek voltak engedni és elhatározták, hogy egyelőre négy heti tartamra, hétköznapokon esti hét órakor, vasárnapon pedig délutáni öt órakor zárják üzleteiket. Olyan eredmény, mely felülmulat mindannyiunk várakozását, kik már azt is hálával fogadtuk volna, ha csak egyetlen esti órát nyertünk volna.

És a világ nem dőlt romba.

A közönség már az első három-négy napon hozzászózott az új rendhez és nem hogy zugolódott volna, de sőt sokan még elismerésüket fejezték ki a főnökök humánus ujtásáért és a négy hétre megállapított új rend véglegessé vált.

Ezen idő alatt buzgón agitáltam eszmém mellett és örömmel tapasztaltam, hogy estéről-estére új meg új jelentkezőkkel szaporodik azok száma, akik eszmém köré csoportosulnak.

Mire a nyolcadik hét elérkezett, hatvanketten kötelezték magukat tagul belépni az egyesületbe és tizennégyen voltak, akik a gyorsírást óhajtották elsajátítani.

Ügyünknek megnyertünk egy fiatal ügyvédet, aki vállalkozott az alapítandó egyesület alapszabályait elkészíteni és március végén a „Reichskrone“ külön termében megtarthattuk a „Kereskedelmi alkalmazottak önképző egyetelének alakuló gyűlését“, mely elnökéül Sonnewend kollégámat, a Rattmann hengermalom könyvelőjét, engem jegyzőjének választott meg, augusztus végén pedig, miután időközben alapszabályaink láttamoztattak, helyiségünkbe is bevonulhattunk.

Weygand ur ígéretének állott. A Wachtelgassei hatalmas, majd husz ölnyi gabonarakartát átalakította. Volt egy nagy, nyolcöles közös terem, két kisebb olvasó- és társalgó-szoba, továbbá egy két-szobás lakás az egyleti szolga részére. A felszerelést részben a tagok külön hozzájárulásából, de legnagyobb részben a kereskedőfőnökök

adományából állítottuk össze. Weygand ur az összes világítási eszközöket, függő és állólámpákat, ablakfüggönyöket és az első évre egy hordó petróleumot ajándékozott és a többi cég is vagy természetben, vagy pénzben járult hozzá a felszereléshez. Volt egy adományozó, aki „Schlaraffe“ aláírással ötszáz forintot küldött az elnöknek, kikötve, hogy ezen a pénzen csak magyar ujságok és folyóiratok legyenek rendelhetők. De bár a nagylelkű adományozó ismeretlen akart maradni, én mégis tudtam, hogy az álnév alatt Kóbusz rejtőzködik. Az ő látszólagos maradi gondolkodása mögött meleg, a kereskedelmi ifjuság és annak magyarrá nevelése iránt érző szív lakozott és az ő ellenzékieskedése is arra szolgált, hogy engem és társaimat még jobban feltűzeljen és kitartásra buzdítson. Úgyanigy tett Weygand urral is. Látszólag a nemzeti nagyzémetet adta, szemrehányta, hogy hessen, tehát jó német származása ellenére személyzete magyarosító törekvéseit támogatja, noha tudta, hogy főnökünk nem tűri a befolyásoltatást és a guny és ellenmondás éppen az ellenkező hatást váltja ki belőle. Én azonban úgy tettem, mintha ebből semmit sem vennék észre, sőt még neheztelést színleltem, nehogy azt higye, hogy tervén átlátok.

Én magam egész könyvkincsemet, tíz évi szorgalmas gyűjtés eredményét ajándékoztam egyesületünknek.

Az együletet csendben, minden ünnepélyesség nélkül nyitottuk meg. Felhangzott ugyan többek részéről az az óhaj, hogy a megnyitást társasvacsorával ünnepeljük, de én, megemlékezve Weygand ur kikötéséről, a leghatározottabban elleneztem, nehogy a tilalmat mindjárt a megnyitás alkalmával szegjük meg.

A gyorsírási tanfolyamot, melyet már korábban a Reichskroneban megkezdtem, az egyleti helyiségben folytattam.

Minden szombat magyar szavaló estélyt tartottunk s a már említett fiatal ügyvéd időnként a kereskedelmi szokásokról, pénz és váltóisméről tartott előadást, egy lelkes magyar érzelmű tanító pedig egész télen által magyar és német helyesírást tanított dijtalanul.

Folyóiratot csak magyart, ujságot azonban németet is járattunk. Volt ugyan néhány tüzesebb lélek, köztük az én Vielgetreu kollégám, akik nemcsak a német ujságot, hanem még a német szót is kitiltani akarták, de ezeket a tulzókat sikerült lecsillapítani. Nem szabad erőszakoskodni. Ha a megindult magyarosító folyamat állandósul, a német nyelv amugy is tért veszít s ha majd úgy tapasztaljuk, hogy a német ujság felvágatlan marad, ráérünk beszűntetni. Pedig hát a nemzetiségekkel szemben az engedékenység a legrosszabb politika, ahogy azt éppen hazánk történelméből tanulhattuk volna meg. De én nem vagyok az erőszakos térítésnek barátja.

Karácsony első napján ebéd után két fiatal iparossegéd keresett fel szobámban: Vörös szijgyártó és Bévárdi csizmadiasegéd. Leültettem és látogatásuk célja iránt tudakozódtam.

— Azért jöttünk az urhoz, — mondja Vörös, hogy az urtól tanácsot kérjünk. Ugy hallottuk, hogy az ur a kereskedősegéd urakkal megcsinálta az együletet, ahol esténként összegyűlnek, ott tanulnak

RICI ASSZONY LELKIISMERETE

REGÉNY

IRTA
KOSÁRYNÉ RÉZ LOLA

BUDAPEST
LÉGRÁDY NYOMDA ÉS KÖNYVKIADÓ R.-T. KIADÁSA
1925.

I.

— Készen vagy, drágaságom? Mehetünk?

— Mindjárt, mindjárt — intett Rici asszony az urának —, csak a levelemet hadd fejezzem be hamar.

— Kinek irsz? — kérdezte a férje és a szeme máris féltékenykedően villant. Rici asszony nevetve mutatta oda neki a borítékot. Ma nem volt kedve hozzá, hogy ingerkedjen.

— flusnak.

— Fontos?

— Nagyon fontos. Mit gondolsz? Szegény asszonynak már kéthetes a kisbabája és én még egy kukkot sem írtam neki.

Az ura bólintott. A viláért sem akarta volna elfojtani Rici asszonyban ezt a közeledést a kisbabákra vonatkozó fogalomkör felé. Irjon Ilusnak. Nagyon helyes. Ilus felelni fog és bizonyosan arról ír majd, hogy az ilyen kis baba milyen drága és hogy nincs a világon nagyobb kincs és nagyobb boldogság ennél. Rici asszony pedig olvasni fogja... és a könnyűszárnyu kis pillangóból, akit egyre féltetni kell, hogy tőle is el ne repüljön, egyszerre csak gondos kis anyafecske lesz...

Jánosfay Jóska nem gondolt arra, hogy az ilyen átváltozás fizikai lehetetlenség. Ő hitte és remélte, hogy ez az átváltozás megtörténik. És rendkívül elégedettnek érezte magát, látva, hogy Rici asszony milyen jó irányban halad

Leereszkedett egy karosszékbe és szivarra gyujtott.

— Ird meg hát, drágaságom, a leveledet nyugodtan, — biztatta a feleségét. — Megvárlak. Megvárlak szívesen. Aztán a vízhez menet postára is adhatjuk mindjárt.

Hátradőlt és mosolyogva nézte Rici asszony szép kis fejcskáját a verandaasztal fölött. A deszkakorláton tul halk suhogással hintáztatták ágaikat a fák a kertben. Messzebb pedig a Balaton csíkja látszott.